

2 Rukopisy v českých a moravských archivech

Archivní fondy zachovávají především materiál úřední povahy, přesto však naše archivy obsahují značné množství středověkých rukopisů povahy literární.

Jde především o dva archivy, v jejichž správě jsou uloženy bohaté rukopisné knihovny našich dvou metropolitních kapitul: Archiv Pražského hradu spravuje knihovnu pražské metropolitní kapituly. Tato knihovna má své počátky již v 10. století, postupně narostla do úctyhodného počtu 1663 rukopisů. Nejstarší cimélie pochází ze 6. století (evangelium sv. Marka). Knihovna olomoucké metropolitní kapituly je spravována Zemským archivem v Opavě, pracoviště Olomouc a je zde uloženo 658 rukopisů s nejstaršími kusy z 11. a 12. století. Dále zde můžeme uvést Národní archiv ČR s řadou církevních fondů (zejména kapitula vyšehradská, Řád augustiniánů, Řád Dominikánů), Státní oblastní archiv v Litoměřicích rukopisy knihovny litoměřického biskupství a částí rukopisů oseckých cisterciáků, Státní oblastní archiv v Praze s rukopisy karlštejnské kapituly a Archiv města Brna s naší nejvýznamnější farní knihovnou – knihovnou fary u sv. Jakuba.

Značné rukopisné bohatství je uloženo ve sbírkách různých archivů, ať již jde o sbírky, které vznikly během existence archivů nebo jeho předchůdců sběratelskou činností, či byly získány knihovny z různých pozůstalostí. S několika sbírkami rukopisů sem můžeme zařadit Moravský zemský archiv v Brně, Státní oblastní archiv v Třeboni i s pobočkami v Českém Krumlově a Jindřichově Hradci, městské archivy v Brně, Plzni a Praze a také státní okresní archivy v Chomutově, Mělníku, Táboře, Jihlavě, Znojmě.

Rukopisy raně novověké různého zaměření jsou uloženy v celé síti našich státních oblastních a státních okresních archivů i v některých speciálních archivech.

Doplňující literatura: Průvodce po rukopisných fondech v České republice. 2. Rukopisné fondy archivů v České republice, Praha 1998